

"Harpens kraft"

- eller hvad skal vi med fortælling og morgensang?

En gammel dansk folkevise hedder "Harpens Kraft". Den handler om en ung mand med det mærkelige navn Villemand; han og hans pige skulle giftes. Det var aftenen før brylluppet, de sad og spillede terning. Men pludselig kunne Villemand se, at hans forlovede græd:

"Hvad græder du for?" sagde han, "Har jeg ikke penge nok? Er jeg for fattig til din familie? Er jeg ikke fin nok?"

"Jeg er ligeglad med pengene, det er jo med min gode vilje, vi skal giftes. Jeg græder ikke for guld, og du er god nok for min familie.

Men jeg er bange, fordi jeg skal ride over Blide å, der hvor mine søstre sank i, da de blev gift."

"Nå, Blide! Den skal du ikke være bange for, mine svende skal ride med dig, jeg sætter 100 på hver side, og 12 riddere skal føre din hest."

Så lod han hendes hest sko med guldsko, hver sko blev forsynet med 15 søm - for en sikkerheds skyld. Så nu kunne det ikke gå galt. Troede han.

Men jo, de var dårlig nok kommet ud på broen over åen, så skred hendes hest ud, og hun faldt i vandet - som sine to søstre. Ridderne prøvede at forhindre det, men "ingen kunne hjælpe den skønne jomfrue."

Hun rakte hænderne op mod Villemand: "Hjælp mig op igen". Han svarede: "Her hjælper vist kun Gud og den Helligånd, jeg kan ikke."

Men så sagde han til sin dreng: "Løb hjem efter min guldharp" - det var sådan en slags guitar. Og da drengen kom med den, tog han den, gik ud til vandet og spillede.

Og han kunne godt nok spille! Han spillede, så alle fuglene sad stille på kviste, han spillede, så det kunne høres til verdens ende. Han spillede, så barken faldt af egetræet, hornene af køerne og knappen af kirkens tårn.

Og til sidst spillede han, så trolden kom op af åen - med pigen i munden. Og ikke bare pigen, men også hendes to smukke søstre.

Fortælling på Trelleborg Friskole med Steff Eilertsen 2008.

"Villemand, Villemand", sagde trolden, "tag din pige! Bare du lader mig være i fred nede i vandet!"

"Gerne tager jeg min mø", sagde Villemand, "men aldrig skal du få fred i dit vand!"

Så slog han den røde kappe over sin kæreste og løftede hende op på sin hest. Og så red de ellers hjem og holdt bryllup.

Dette er historien om, hvad poesi og musik kan. Vi falder alle sammen i før eller siden; og det ser sort ud.

Men musikken kan føre os tilbage til livet igen, poesiens ord kan jage troldtøjet tilbage, hvor det kom fra.

Tit synes vi, at alt er kaos. Vi kan hverken finde ud af buh eller bæh eller op eller ned. Vi er tæt på at fortvivle.

Men så hører vi en god fortælling. Eller synger en sang. Og pludselig falder tingene på plads, og vi glemmer vores angst, om ikke andet så for et øjeblik.

Derfor er det vigtigt, at vi mødes hver morgen og hører en fortælling eller synger en munter sang om livet.

For det er selvfølgelig også vigtigt at synge livets pris; de fleste børn møder op hver morgen, fulde af forventning og glæde, og det er godt at lade denne glæde finde udtryk i en sang eller en fortælling.

Morgensang er som Yduns æbler: Hver morgen udleverer hun et ganske særligt æble til hver af guderne i Asgård; på den måde bliver de ikke gamle og grå, men bevarer ungdom og sundhed i al evighed.

Så mit råd til jer skal være: Syng! Syng hver dag hele livet! Så skal I nok holde troldene - og alderdommen - fra livet!

Stephen Mønsted
Forhv. gymnasie- og højskolelærer

Friskolearkivet -en guldgrube af historisk dokumentation for friskolerne igennem 158 år

Friskolearkivet indsamler, opbevarer og formidler protokoller, skoleblade, ugebrev og fotos m.m., der beskriver det særlige historie- og menneskesyn, der er grundlaget for skolelivet i de frie skoler. Dertil rummer arkivet personarkiver for de, der igennem årene har udvik-

let de frie skoler. Brugere af arkivet er forskere, lærere, studerende, forældre og andre interesserede, der her har mulighed for at dykke ned i den historie, de selv er en del af. Friskolearkivet, der holder til på DfL, oprettedes i 1985 på initiativ af en række personer fra de frie skoler.

Lis Eriksen Toelberg